Personaleblad | Aabenraa Kommune | **September 2012** | **Nr. 19**

Aabenraa Kommune

# Aabne linjer

## Der er fokus på fællesskaber i folkeskolen

## Se billeder fra Aabenraa Bjergmarathon og Den store Medarbejderfest inde i bladet

# Et tankeskib skal ændre kurs

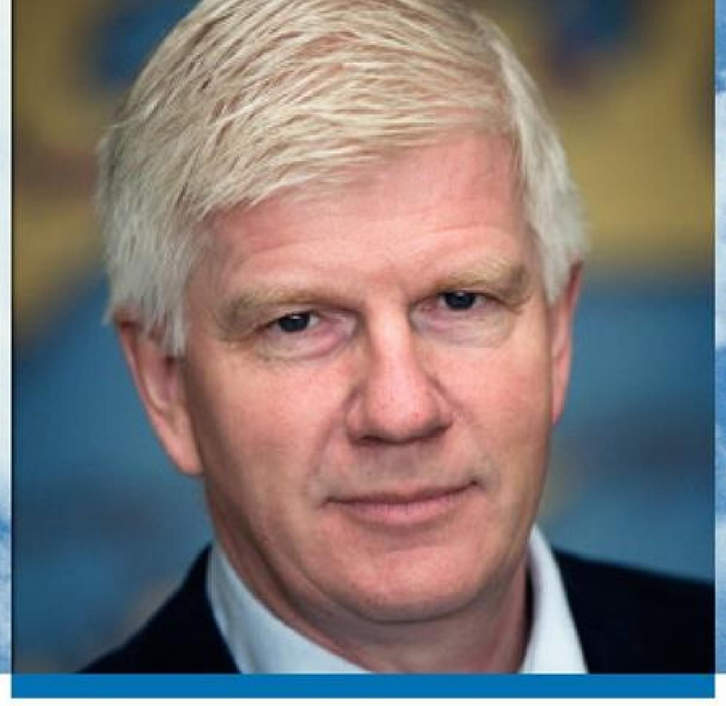

**Alle medarbejdere på kommunens skoler skal i løbet af dette år begynde at vende et stort tankskib. Og det tager som bekendt tid. Tankskibet, som man godt kunne kalde et »tankeskib«, er en praksis, hvor man i den danske folkeskole har sat elever med specielle behov i specialklasser. Denne praksis og tankegang gør vi op med i Aabenraa Kommune. I stedet for at udelukke børn med særlige behov forsøger vi så vidt muligt at beholde dem i det fællesskab, hvor de naturligt hører til, nemlig i klassen. Vi kalder den nye praksis for børnefællesskaber.**

»Det gør I vel bare for at spare penge«, vil nogen sikkert sige. Og det er der da også noget om. Udgifterne til specialundervisning er nemlig de senere år eksploderet. Det er gået ud over den almene undervisning, der har afgivet penge til specialundervisningen. Med de nye børnefællesskaber bliver det almene område altså styrket, mens specialområdet bliver droslet ned.

MEN egentlig er det ærgerligt, at vi indfører børnefællesskaber lige nu, hvor alle ved, at det er småt med pengene i kommunekassen, og koblingen til sparekniven derfor er så oplagt. For det er faktisk ideen bag børnefællesskaberne, der er det vigtigste. Nemlig at det kan give et sundere liv, hvis man ikke bliver udelukket fra fællesskabet som barn. Hvis vi nu kan få langt de fleste børn til at få en god skolegang i normalklassen, hvor de flytter sig både fagligt og personligt, selv om de måske har indlærings- eller adfærdsproblemer, så vil børnene også få lettere ved at begå sig i det store fællesskab som voksne.

Det er ikke let at ændre en indgroet tankegang. Hverken hos fagligt personale, hos forældre eller i samfundet som sådan. Men det er ikke desto mindre det, vi forsøger at gøre. På Tinglev Skole er de allerede godt i gang. Du kan læse mere her i bladet om, hvordan de gør.

Hvor det ikke er pengene, der skal være i centrum i forhold til de nye børnefællesskaber, er det til gengæld et af de vigtigste parametre i forhold til det øgede fokus, vi sætter på udbud. Vi har opnormeret Udbudsenheden i år, og det har allerede flere gange vist sig at bære frugt. Her i bladet kan du læse om, hvordan enheden arbejder sammen med forvaltningerne. I det konkrete tilfælde sparer det kommunen udgifter for 1,2 mio. kr. om året på særligt sygeplejeudstyr.

God læselyst!

Niels Johannesen
Kommunaldirektør

## Aabne linjer


**Udgiver**
Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 7376 7676
www.aabenraa.dk

**Ansvarshavende redaktør**
Kommunaldirektør Niels Johannesen

**Redaktion**
Skoleleder Karsten Hansen,
Høje Kolstrup Skole
Assistent Signe Hagedorn,
Sekretariatet Kultur & Borgerservice
IT-medarbejder Egon Madsen,
Arbejdsmarked & Social
Administrativ medarbejder Joan I. Lundgren,
Aabenraa Brand & Redning
Afdelingschef Lars Harding Hansen,
Ledelses- og Sundhedssekretariatet
Kommunikationsmedarbejder Rie Nielsen,
Sekretariat & Udvikling
Kommunikationsmedarbejder Dorthe Lindahl,
Sekretariat & Udvikling

**Kontakt redaktionen**
kommunikation@aabenraa.dk

**Oplag:** 4500

**Layout og tryk:** Strandbygaard Grafisk

**Forside**
*Speciallærerne Lise Kjærgaard Paulsen (t.v.) og Elly Schulz fra Tinglev Skole arbejder med at inkludere elever med særlige behov i den almene undervisning. Foto: Karin Riggelsen*

# Indhold


Leder
**side 02**

En del af et fællesskab
**side 04-05**

Medarbejdere i Pleje & Omsorg
får information med få fingertryk
**side 06**

Terapeuter genoptræner
borgere over nettet
**side 07**

Fuld fart på kommunens ansatte
**side 08-09**

Traumatiserede kvinder finder
tryghed hos Mamma Mia
**side 10-11**

De nødvendige ting til
den billigste pris
**side 12**

Hans-Werner var med da
kongeskibet kom til Aabenraa
**side 13**

Jubilæer
Skattejagt i Aabenraa Kommune
**side 14-15**

At være brandmand er en livsstil
**side 16**

*Lise Kjærgaard Paulsen (t.v.) og Elly Schulz har begge undervist i specialklassernes udskoling i 13 år. Foto: Karin Riggelsen*

# En del af et fællesskab

**Tinglev Skole er en af de skoler i Aabenraa Kommune, der er i gang med at inkludere elever med særlige behov i den almene undervisning. Det er en opgave, der er et fokusområde på alle kommunens skoler i dette skoleår. Lærerne Elly Schulz, Lise Kjærgaard Paulsen og Anette Warnecke giver et par gode råd.**

*Af: Rie Nielsen*

Det summer af liv i ungdomsklubben »Æ Gaf's« lokaler tirsdag formiddag. På gulvet, under borde, på stole og reoler slænger 7. klassernes elever sig med øjnene rettet mod små sorte bogstaver. Mellem eleverne går fire lærere rundt og hjælper til, når læsningen kræver et par trænede øjne for at komme gennem knudrede sætninger eller uforståelige ord.

Tirsdag formiddags danskundervisning foregår i ungdomsklubben på Tinglev Skole. Det er det eneste lokale, der er stort nok til at rumme to 7.-klasser plus 7. fra specialklassen. Der er flere end 50 elever, når alle er mødt frem.

Den fælles dansktime tirsdag formiddag er et led i Tinglev Skoles bestræbelser på at inkludere elever med særlige behov i den almene undervisning. Lærerne gennemfører et læseforløb, hvor alle elever, der går i 7. klasse, deltager samlet.

– Her kan alle være med. Ingen falder igennem. Hver elev læser på sit eget niveau, og timen gennemføres oven i købet i et lokale, der ikke er nogens klasse. Det er en rigtig god måde at skabe et fællesskab mellem specialklasseelever og elever i de almene klasser på, pointerer speciallærer Lise Kjærgaard Paulsen.

**Hvordan er fællesskabet?**

Det hele handler nemlig om at skabe et fællesskab, som alle føler sig som en del af samtidig med, at den enkelte elev hele tiden flytter sig fremad både fagligt og personligt.

Ligesom Tinglev Skole skal alle skolerne i Aabenraa Kommune i løbet af dette skoleår i gang med at skabe såkaldte børnefællesskaber. Det vil sige, at de skal inddrage elever med særlige behov i den normale undervisning i så høj grad som muligt.

Det skal blandt andet ske for at sikre flere penge til det almene område, der ellers har måttet afgive ressourcer til specialundervisning. Men tanken med børnefællesskaberne er i høj grad også at flytte fokus fra det enkelte barns evne til at tilpasse sig fællesskabet til i højere grad at se på fællesskabets måde at være fællesskab på. Der ligger altså også menneskelige, etiske og pædagogiske grunde bag, nemlig tanken om, at det er nemmere og rarere at være menneske i en verden, som

man er en del af i stedet for at være menneske i en verden, hvor man er udelukket fra det store fællesskab.

Til at hjælpe skolerne med at skabe børnefællesskaber vil Børn & Skole præsentere den såkaldte LP-model for dem. LP-modellen er en analysemodel, der skal få de voksne til at se på hele den sammenhæng, barnet optræder i, og vurdere, om man kan gøre noget ved forholdene omkring barnet, når et barn for eksempel er i indlæringsvanskeligheder.

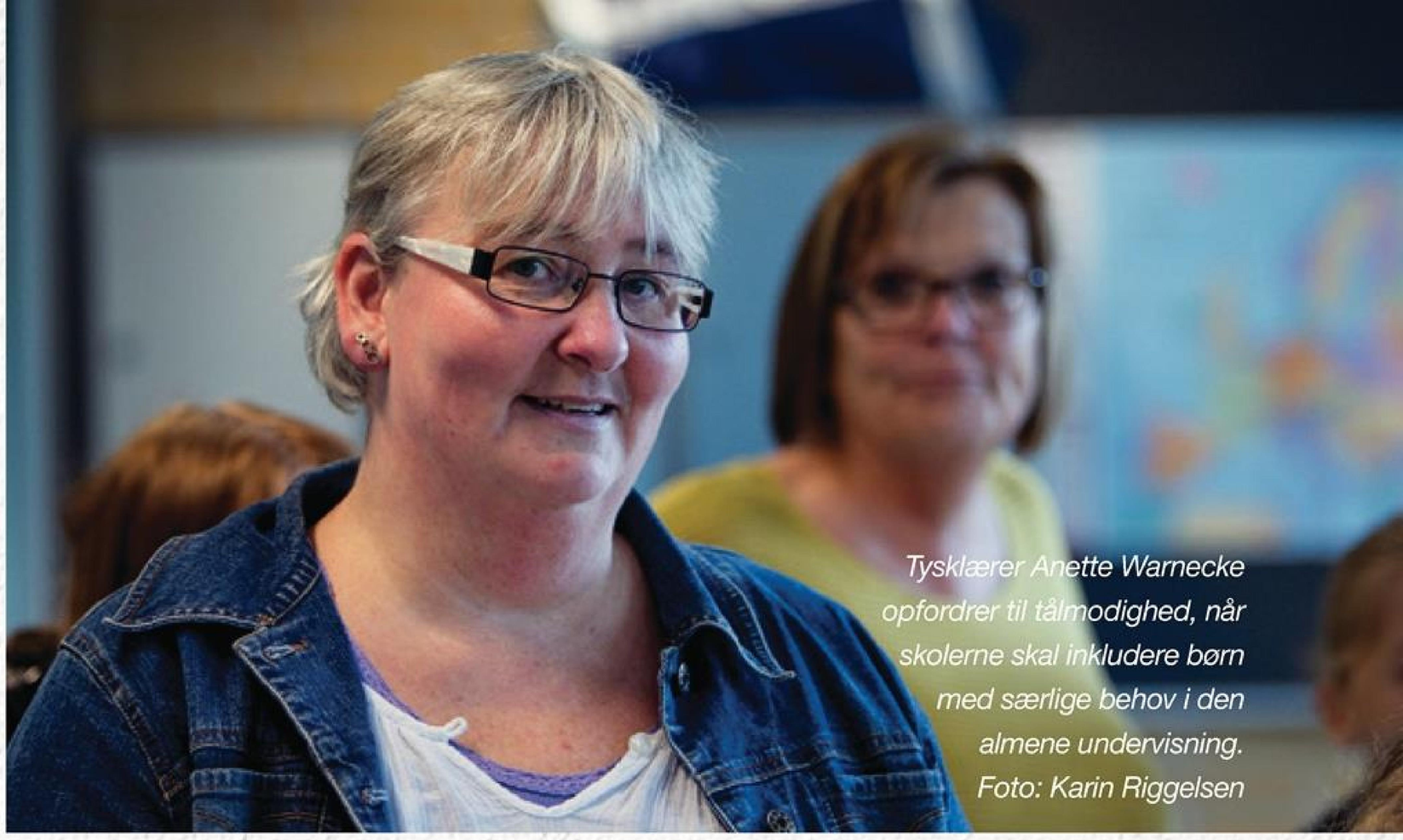

*Tysklærer Anette Warnecke opfordrer til tålmodighed, når skolerne skal inkludere børn med særlige behov i den almene undervisning. Foto: Karin Riggelsen*

**Alle har tysk på lige fod**

På Tinglev Skole har man i samarbejde med PPR arbejdet med LP-modellen i noget tid. Her fra skoleårets begyndelse er der sat ekstra fokus på inklusion. Det sker blandt andet ved at skemalægge timer parallelt, så begge almene 7.-klasser har dansk i samme modul. Det gør det muligt, at hele 7. årgang kan være med i det føromtalte læseforløb.

Men man gør mere end det på Tinglev Skole. For eksempel har også eleverne i 7.a tysk sammen med 7. fra specialklassen. Tysklærer Anette Warnecke og speciallærer Elly Schulz har klassen sammen.

– Tysk er et nyt sprog for alle i 7. klasse, så her er eleverne fra specialklassen på lige fod med de andre elever, forklarer Anette Warnecke og fortsætter:

– Det er en fordel, fordi der ikke er nogen, der har et forspring. Erfaringen viser, at det er det skriftlige, specialklasseeleverne har sværest ved. Men mange af dem er til gengæld gode til at snakke. Så der er faktisk nogle af eleverne fra specialklassen, der har fanget det tyske sprog hurtigere end de andre. Fremad må vi se på, hvordan vi finder en løsning på det skriftlige, påpeger tysklæreren.

**Større spillerum**

Speciallærer Lise Kjærgaard Paulsen påpeger, at det giver langt større spillerum, når der er to lærere i en klasse som Elly og Anette i tysk:

– Eller fire lærere, som når Elly og jeg er med i dansktimerne, og der også er to dansklærere. Vi får mulighed for at holddele og for at tage os særligt af de svageste elever, hvilket igen giver dem mulighed for at få et løft, understreger hun.

Der er altså klare fordele at få øje på både for elever og lærere. Men der er også store udfordringer for lærerne. De tre lærere peger blandt andet på, at det er vigtigt at få afklaret indbyrdes forventninger, når lærerne i de almene klasser pludselig skal samarbejde med specialklasselærerne og omvendt:

– Man skal være tidligt ude med forberedelserne. Og så skal man være villig til at snakke sammen om det. Vi har snakket rigtig meget om det her. Og det er nødvendigt, hvis det skal lykkes, fortæller Elly Schulz.

Lise Kjærgaard Paulsen supplerer:

– Nogle lærere forholder sig skeptiske til opgaven, fordi nogle af børnene er tunge at arbejde med. Men der kommer vi speciallærere jo ind og har ekspertisen. Vi er med, når det er nødvendigt. Og vi sender ikke børnene ud i en almen klasse, hvis det ikke er forsvarligt.

**Plads til forskellighed**

Det er også sin sag som speciallærer pludselig at skulle arbejde sammen med en almen lærer, der jo er vant til at være leder i alle sine egne timer.

– Det kan både være godt og dårligt, men jeg oplever for eksempel i tysktimerne, at Anette giver plads. Hun er også åben for, at vi skiftes til at planlægge undervisningen, fortæller Elly Schulz.

– Men som alle andre er vi jo også fagligt stolte og er vant til at være klasselærere og have ansvaret i vores timer. Det har vi ikke længere, og det skal vi lige vænne os til, smiler Lise Kjærgaard Paulsen.

Anette Warnecke fortæller, at hun var skeptisk over for det i starten, blandt andet fordi hun nu kigges over skulderen af en kollega. Men hun har oplevet begyndelsen som positiv:

– Det handler jo blandt andet om tålmodighed. At vi skal acceptere, at der er forskelligheder hos hinanden. Og jeg vil råde andre til at være tolerante og åbne. Når vi alle er åbne omkring det, går det ikke galt.

## Fakta

På Tinglev Skole er der 23 elever i specialklasserne fra 0.-9. årgang. Alle deltager i undervisning i de almene klasser fra 1-8 timer om ugen.

# Medarbejdere i Pleje & Omsorg får information med få fingertryk

*Birthe Knudsen (tv.) og Elke Petersen fra Hjemmeplejen i Bylderup har været med til at udvikle og teste en elektronisk touchskærm, som efter planen skal udbredes i hele Pleje & Omsorg i efteråret. Foto: Poul F. Skøtt*

**Informationerne fra arbejdspladsen er kun få fingertryk væk for medarbejderne i Hjemmeplejen i Bylderup. De afprøver en ny elektronisk touchskærm, som fremover kan blive en afløser til gammeldags opslagstavler og ringbind med papir.**

*Af: Dorthe Lindahl*

Sammen med fem andre arbejdspladser i Pleje & Omsorg er Hjemmeplejen i Bylderup med til at udvikle og teste en elektronisk touchskærm, som skal være med til at opfylde medarbejdernes behov for information fra og om arbejdspladsen.

Skærmen hænger på væggen i Hjemmeplejens lokaler, hvor medarbejderne færdes, når de er på vej til eller fra besøg hos borgere eller har en pause i vagten.

– På skærmen kan medarbejderne hurtigt få information fra arbejdspladsen 24 timer i døgnet. Det er let, og alle kan bruge skærmen, fortæller Birthe Knudsen, der er driftsleder i Hjemmeplejen i Bylderup.

– Medarbejderne får nyheder både her fra huset, fra ledelsen i Hjemmeplejen Syd og Pleje & Omsorg i forvaltningen. De kan også selv lægge opslag på en opslagstavle og for eksempel bytte en vagt med en kollega, forklarer hun.

Også kontaktoplysninger, invitationer til temamøder, kollegernes fødselsdage og meget andet kan medarbejderne slå op på skærmen. Alle procedurer for eksempelvis håndtering af lægemidler er ligeledes samlet i systemet.

– Indtil nu har vi haft vores procedurer samlet i ringbind, men det er mere overskueligt på skærmen. Her er vi også sikre på altid at have den senest opdaterede version, forklarer Elke Petersen, som er arbejdspladsens tovholder på pilotprojektet.

**Projektledere på besøg**

Det er Pleje & Omsorg, der lægger procedurerne i systemet, så alle arbejdspladser i projektet har de samme versioner. Det er også to projektledere i forvaltningen, der sørger for at drive projektet frem.

– Vi har besøgt pilotarbejdspladserne flere gange undervejs i forløbet. Vi har undervist i at bruge systemet og har samlet op på deres erfaringer. Det er vigtigt, at arbejdspladserne oplever, at det er deres eget projekt. Samtidig er det dem, der har viden om medarbejdernes behov for information. Den enkelte arbejdsplads har også selv ansvaret for, hvordan de vil bruge skærmen, forklarer projektleder Anja Hermann fra Pleje & Omsorg.

Birthe Knudsen og Elke Petersen har været glade for besøgene fra projektlederne Admir Hrnjic og Anja Hermann.

– De har lyttet til vores input og undervist os i små bidder. Det har været godt, når vi har skullet give viden videre til resten af arbejdspladsen, siger Birthe Knudsen.

– I starten skulle vi lige lokke kollegerne lidt for at få dem til at kigge på skærmen. Men den er blevet rigtig positivt modtaget, og nu er der mange, som er henne og trykke på den, fortæller Elke Petersen.

**Ledelsen greb ideen**

Ideen til at bruge touchskærme som informationskanal til medarbejderne i Pleje & Omsorg opstod på en temadag for MED-udvalget og Lokal MED i Pleje & Omsorg. Her var Birthe Knudsen med i et gruppearbejde om formidling af information til medarbejderne.

– Én i gruppen nævnte en touchskærm, og vi gav forslaget videre til ledelsen, som greb ideen, fortæller Birthe Knudsen.

– Det har været super spændende at få lov til at være med til at udvikle skærmen og komme med ideer til, hvad den skal indeholde. Og så er det en fordel selv at være med i et projekt i stedet for at blive koblet på, når det sættes i drift, siger hun.

## Fakta

Seks arbejdspladser i Pleje & Omsorg deltager i projektet om udvikling og test af touchskærme til medarbejderinformation.

Pilotprojektet slutter i oktober, og herefter skal touchskærmene efter planen udbredes i hele Pleje & Omsorg.

*Ergoterapeut Marianne Roth Sørensen tester en genoptræningsøvelse via Online Velfærd sammen med sin kollega fysioterapeut Annie Vase, der følger Marianne Roth Sørensens instrukser. Foto: Poul F. Skøtt*

# Terapeuter genoptræner borgere over nettet

**Når ergoterapeut Marianne Roth Sørensen og fysioterapeut Annie Vase genoptræner borgere efter en operation, foregår halvdelen af øvelserne som videotræning over nettet.**

*Af: Dorthe Lindahl*

Med få klik med musen får ergoterapeut Marianne Roth Sørensen fra sin arbejdsplads hul igennem til en borger, der har brug for genoptræning efter en operation. Hjemme i sin stue har borgeren samtidig tændt for en skærm og er nu i direkte videokontakt med Marianne Roth Sørensen.

Begge har kameraer koblet til skærmen, så borgeren først kan se Marianne Roth Sørensen demonstrere genoptræningsøvelserne. Dernæst guider Marianne Roth Sørensen borgeren i at udføre øvelserne korrekt.

Sammen med Greve, Aalborg og Kerteminde kommuner tester Træning & Forebyggelse, om genoptræning og andre omsorgsydelser kan ske ved direkte videokontakt over nettet frem for ved fysisk fremmøde. Den velfærdsteknologiske løsning hedder Online Velfærd.

– Når vi får en borger i genoptræning, vurderer vi først, om en del af træningen kan gennemføres som videotræning. Siger borgeren ja til at være med, træner borgeren hver anden gang hjemme hos sig selv med videokontakt til en terapeut, forklarer projektleder Birgitte Dyhr Olling.

**Sparer tid og penge til transport**

Birgitte Dyhr Olling ser flere gevinster ved teknologien for såvel borgere som Træning & Forebyggelse.

– Borgerne sparer transporttiden, og for både kommunen og borgerne er der penge at spare ved mindre transport. Samtidig kan teknologien være en hjælp i en tid, hvor der bliver flere ældre, og borgerne bliver udskrevet tidligere fra sygehuset.

Også Marianne Roth Sørensen og hendes kollega Annie Vase, der er fysioterapeut, ser muligheder i teknologien.

– Jeg har skullet vænne mig til ikke at have hænderne på borgerne i genoptræningen, men samtidig er det med til at udvikle vores kliniske blik at træne og vejlede borgerne via skærmen, siger Annie Vase.

– Jeg oplever også, at borgeren bliver mere aktiv i træningen, når han eller hun selv træner hjemme og på den måde får mere ansvar for træningen, fortæller Marianne Roth Sørensen.

Ergoterapeuterne bruger også videotræningen til at repetere med borgere, der eksempelvis har fået en hjerneskade, hvilke gøremål han eller hun har i løbet af dagen.

De største knaster i testperioden har indtil videre været nogle tekniske vanskeligheder i opstartsfasen, og så at nogle borgere bor steder, hvor der ikke er netforbindelse.

**Træner skulderhold på otte**

Undervejs i testfasen har terapeuterne afprøvet andre funktioner end videotræning med en enkelt borger ad gangen. Annie Vase har blandt andet trænet et skulderhold med otte deltagere.

– Alle deltagerne kan se mig på deres skærm, og jeg kan se hver enkelt af de otte deltagere og vejlede dem individuelt undervejs, forklarer Annie Vase.

Hun har også lavet en video med skulderøvelser, som borgerne kan finde via skærmen og træne efter, når de vil.

De tre medarbejdere er positive over for muligheden for at være med til at teste og udvikle nye teknologier.

– Teknologierne er en del af den måde, vi skal arbejde på i fremtiden, og så er det rart at være med til at teste og udvikle dem, så vi har indflydelse på, hvordan de færdige løsninger bliver, siger Marianne Roth Sørensen.

Træning & Forebyggelse benytter desuden Online Velfærd til møder med træningsassistenter på Dagcenter Møllemærsk i Aabenraa by, hvor Marianne Roth Sørensen sammen med en fysioterapeutkollega giver sparring på den vedligeholdende træning af borgerne.

## Fakta

Aabenraa Kommune tester Online Velfærd sammen med tre andre kommuner: Greve, Aalborg og Kerteminde.

Projektet er finansieret af Fonden for Velfærdsteknologi med en egenfinansiering på 25% fra de fire kommuner.

Når testperioden ender i slutningen af august, skal en ekstern konsulent samle erfaringerne i en rapport.

# Fuld fart på kom

**Der er fuld fart på Aabenraa Kommunes ansatte, hvad enten programmet står på motion eller fest.**

350 medarbejdere havde taget imod tilbuddet om at trække i Aabenraa Kommunes mørkeblå løbe-t-shirt og stille op til Aabenraa Bjergmarathon den 23. juni. Den flotte opbakning sikrede Aabenraa Kommune titlen som største firmahold.

Den Store Medarbejderfest den 7. september fik 1000 ansatte til at trække i de sort-hvide klæder og feste til temaet Black & White. Musikken stod The Hitmen for.

Du kan se flere billeder fra Aabenraa Bjergmarathon og Den Store Medarbejderfest på Medarbejderportalen under menuen »Os imellem«.

Foto: Poul F. Skøtt

Foto: Karin Riggelsen

Foto

# munens ansatte

Foto: Poul F. Skøtt

Foto: Poul F. Skøtt

Foto: Karin Riggelsen

Foto: Poul F. Skøtt

# Traumatiserede kvinder find

*Intet er overladt til tilfældighederne i indretningen af Mamma Mia. I stuen er både hjørnesofaen og syværkstedet vigtige socialpædagogiske midler i Lene Bertelsen (tv.) og Lissi Jørgensens arbejde med traumatiserede kvinder. Foto: Poul F. Skøtt*

**Mamma Mia er et tilbud til kvinder af anden etnisk oprindelse med og uden børn i alderen 0-3 år. Nogle af kvinderne har været ude for svære traumatiske oplevelser fra krig og ødelæggelse, og skridt for skridt bliver de hjulpet til at åbne op for deres traumer og begå sig i det danske samfund.**

*Af: Dorthe Lindahl*

Ved første øjekast ligner den fireværelses lejlighed på Høje Kolstrup i Aabenraa en hvilken som helst anden hyggelig lejlighed med stue, børneværelse, køkken, altan og have. Kigger man nærmere efter, afslører indretningen, at lejligheden ikke danner rammen om en familie i traditionel forstand.

Lejligheden er både arbejdsplads for de tre ansatte i Mamma Mia og en tryg base for kvinder af anden etnisk baggrund, hvoraf nogle har været udsat for traumatiske hændelser, som er med til at gøre det ekstra svært at agere i det danske samfund.

Og der er en mening med alt i lejligheden, understreger Lene Bertelsen, som er leder af Mamma Mia:

– Eksempelvis er hjørnesofaerne i stuen og børneværelset med til at skabe tryghed. En kvinde kan være så traumatiseret, at alt hun kan rumme er at sidde og blot være til stede i rummet, forklarer hun.

**Symaskiner i stuen**

Det er heller ikke tilfældigt, at en del af stuen er indrettet til syværksted. Symaskinerne er et middel til at nå til det rum, Mamma Mia gerne vil skabe for kvinderne.

– Bærer man på et svært traume, åbner man ikke bare op, når man sidder på en socialrådgivers kontor. Det tager lang tid at opbygge den tryghed, der gør, at en kvinde pludselig begynder at fortælle.

Det sker måske, når vi er i gang med at sy. Og vi har hele tiden antennerne ude og er klar til at gribe sætningen og agere, fortæller Lene Bertelsen.

Samtidig bidrager kvindernes aktiviteter ved symaskinerne måske til at vække nysgerrigheden hos en kvinde i sofaen og får hende til at smile eller kommentere på sytøjet.

Når Lene Bertelsen og hendes kolleger opfanger de første små signaler på, at kvinden begynder at forholde sig til, hvad der foregår omkring hende, så bruger de åbningen til at sætte ind med de første skridt i deres socialpædagogiske arbejde.

– Når en kvinde åbner op, får vi mulighed for at vurdere, om det er os i Mamma Mia, der kan hjælpe hende videre, eller om hun har brug for psykologhjælp eller anden form for hjælp. Det er et eksempel på, at vi fungerer som katalysatorer og hjælper

# er tryghed hos Mamma Mia

kvinden med at finde vej i det danske system, forklarer Lene Bertelsen.

– Det danske system er i højere og højere grad baseret på selvhjælp, og her har Mamma Mia fået en ny opgave i at hjælpe de kvinder, der ikke er i stand til at begå sig på egen hånd, og som risikerer at ryge ud af systemet.

**Indsigt i hinandens kultur**

Også stearinlys, potteplanter og flag rundt om i lejligheden bidrager til de trygge og hjemlige rammer. Samtidig giver det kvinderne kendskab til, hvordan et dansk hjem kan være indrettet.

– Vi fejrer fødselsdag for kvinderne med flag, fødselsdagssang og bagværk og holder jul med julekalender, og hvad der ellers hører til en dansk jul, forklarer Lene Bertelsen.

– Vi taler også om andre religiøse fester, som er en del af kvindernes baggrund, og på den måde får vi indsigt i hinanden kultur, fortæller socialpædagog Lissi Jørgensen.

Syning, smykkeværksted, madlavning, motion og andre aktiviteter er med til at skabe netværk blandt kvinderne på kryds og tværs af deres oprindelse. I gennemsnit bruger typisk 11-13 kvinder dagligt Mamma Mia, men tidligere brugere har også fortsat tilknytning til stedet. I øjeblikket repræsenterer kvinderne otte forskellige nationaliteter og fire forskellige religioner.

Mamma Mia tager afsæt i en grundsætning, som alle kvinder skal respektere, uanset hvilken religiøs eller kulturel baggrund de har: »Du skal opføre dig ordentligt som menneske«.

**Hjælper trin for trin**

Mamma Mia blev oprettet for 17 år siden som et modelprojekt under Socialministeriet. Formålet var at finde en metode til afklaring af de familier, som det var svært at komme i kontakt med for systemet. Siden da er Mamma Mia blevet en institution under Aabenraa Kommune.

– Ministeriet har brugt os som forskningssted, og derfor er vi vant til at løfte det socialpædagogiske arbejde op på et teoretisk plan. Vi har også mulighed for at blive ved med at udvikle nye metoder, fortæller Lene Bertelsen, der har været med fra Mamma Mias start, de seneste syv år som leder.

Det socialpædagogiske arbejde i Mamma Mia er bygget op som en tretrinsraket. Første trin er at skabe trygge rammer for kvinderne og derigennem opbygge et tillidsforhold, så kvinderne tør åbne op for deres historie. Næste trin er at bringe socialrådgivere, læger, tandlæger, diætister eller andre fagfolk på banen i de trygge rammer hos Mamma Mia. Til sidst deltager kvinderne i aktiviteter uden for huset og følges for eksempel ad i yoga- eller motionscenter.

I lejligheden er der også plads til målrettet sprogundervisning til kvinderne, en massagestol og mulighed for at få akupunktur.

– Inden for forskellige behandlingsformer har man gjort sig gode erfaringer med akupunktur, så vi inviterede en akupunktør for at se, om det også kunne hjælpe vores gruppe af traumatiserede kvinder. Nu er det en fast del af vores tilbud, fortæller Lissi Jørgensen, der har uddannet sig til at udføre akupunktur efter NADA-modellen.

– Akupunkturen hjælper med at give kvinderne ro for tankemylderet og gør, at de sover bedre, fortæller Lene Bertelsen.

Mamma Mia omfatter også en hjerteklub for unge piger fra 12-24 år. Hjerteklubben byder på hygge og samvær om aktiviteter.

**Glad når det nytter**

For Lene Bertelsen og Lissi Jørgensen giver det arbejdsglæde, når de oplever, at kvinderne tager små skridt i den rigtige retning, og når de kan bringe deres faglighed i spil.

– Jeg kan bruge min faglighed hvert sekund i alle facetter af arbejdet. Jeg bliver glad, når jeg ser, at det, vi gør, nytter noget. Det kan være små ting, men små ting kan være store, når der er tale om traumatiserede mennesker, forklarer Lene Bertelsen.

– Det giver arbejdsglæde at se helheden i tingene lige fra den allermindste detalje og at se de små gevinster, der er hver dag, siger Lissi Jørgensen.

– Selv om Mamma Mia har eksisteret i så mange år, kan vi se, at der stadig er mange, der har gavn af konceptet på grund af krig rundt om i verden, slår Lene Bertelsen fast.

*Håndarbejde og andre aktiviteter kan hjælpe traumatiserede kvinder til at åbne op og fortælle om, hvad de har været udsat for. Når det sker, er Lissi Jørgensen (tv.) og Lene Bertelsen klar til at gribe dem med det samme. Foto: Poul F. Skøtt*

*Gudrun Dalmann Larsen (t.v.) og Sara Ludvigsen har gennemgået i hundredevis af kateter- og stomiprodukter i forbindelse med udbudsarbejdet. Foto: Karin Riggelsen*

# De nødvendige ting til den billigste pris

**Sara Ludvigsen og Gudrun Dallmann Larsen har sparet 25% på kommunens udgifter på stomi- og kateterprodukter ved at lave et gennemarbejdet udbud.**

*Af: Rie Nielsen*

Aabenraa Kommune har øget sit fokus på udbud og udvidet Udbudsenheden fra to til fem medarbejdere. Det er deres opgave at sørge for, at kommunen indkøber de ting, der er brug for, til den billigst mulige pris.

Medarbejderne i Udbudsenheden arbejder sammen med fagfolk fra andre forvaltninger, når de skal lave de udbud, som leverandørerne byder ind på. Udbudskonsulent Gudrun Dallmann Larsen og Sara Ludvigsen fra Sundhed & Omsorg arbejdede derfor tæt sammen om et udbud på stomi- og kateter-produkter, som kommunen i visse tilfælde har pligt til at levere til borgerne i eget hjem.

Det gav så gode resultater, at kommunen de kommende fire år sparer sammenlagt 25% på udgifterne i forhold til tidligere. Og det er ikke småpenge, der er tale om, men en besparelse på hele 1,2 mio. kroner årligt.

– Et udbud fungerer på den måde, at det er os, der stiller kravene, i modsætning til at gå ind i en butik og vælge mellem ting på hylderne. I udbuddet skriver vi, hvilke typer af varer, vi ønsker leveret, og vi stiller betingelser omkring både varer og levering. Kunsten er så at få alt det, som vi forventer at købe, til en lav pris, fortæller Gudrun Dallmann Larsen.

**Sammenlagt 970 produkter**

Det kan være et rigtig stort arbejde at lave et udbudsmateriale. I dette tilfælde gik der et år. Sara Ludvigsen og Gudrun Dallmann Larsen kørte hele vejen et tæt parløb for at sikre, at materialet blev så detaljeret og præcist som overhovedet muligt.

– Mit arbejde var at skrive listen over de stomi- og kateter-produkter, jeg forventer, vi har brug for i kommunen de kommende år. Det er en ret besværlig proces, for jeg må ikke skrive navnene på bestemte produkter. Jeg skal beskrive dem helt neutralt, så alle leverandører har mulighed for at byde ind med varer, som lever op til vores krav, forklarer Sara Ludvigsen.

Det blev til en enormt lang liste. Tilbuddet fra de to leverandører, der vandt ordrerne, var på henholdsvis 256 og 714 forskellige produkter inden for de ønskede varegrupper.

Varerne skal beskrives neutralt, så alle leverandører har mulighed for at give tilbud på de varer, man bruger i store mængder i kommunerne, lige fra kaffe til bleer. Kommunerne skal ifølge loven behandle alle leverandører ens ud fra de kriterier, kommunen selv opstiller. I dette tilfælde lagde kommunen mest vægt på, at leverandøren kunne levere et bredt sortiment. Men prisen var også et vigtigt parameter. Den leverandør, der kunne levere det bredeste sortiment til den laveste pris, vandt altså opgaven.

**Armene ryger op**

Man kunne tro, at det går ud over kvaliteten, men det afviser de to medarbejdere, for kvaliteten ligger i beskrivelsen af produkterne.

Leverandørerne skriver jo under på at levere produkter med de kvaliteter og i det brede sortiment, som Sara Ludvigsen har beskrevet i udbudsmaterialet.

Og når det lykkes at skaffe en rigtig god aftale hjem til kommunen, er glæden stor:

– Så ryger armene op, smiler Gudrun Dallmann Larsen.

Sara Ludvigsen smiler med, nikker samtykkende og supplerer:

– Nu, hvor aftalen er hjemme, kommer det næste skridt, som er at få borgerne til at flytte sig fra luksus-modeller til standard-modeller, for heri ligger en del af besparelsen, siger hun og forklarer, at borgerne tit kommer hjem fra sygehuset med et kateter eller en stomi-pose, som er en mærkevare.

– Der er mange patienter, der tror, at de SKAL benytte luksus-modellen, fordi de har fået den på sygehuset. Og det kan også sagtens være, det er det bedste for dem. Stomi og urinrør er jo følsomme områder. Men der vil også være mange tilfælde, hvor man lige så godt kan bruge et standard-produkt, der har de samme egenskaber, men som ikke er lige så dyrt.

## Fakta

Stomi er en kunstig åbning ind til kroppens indre organer. Formålet er at give afløb fra tarm eller urinveje ud gennem bugvæggen.
Stomi-produkter er blandt andet plader og poser til opsamling af output fra stomien.
Et urinvejskateter er et rør fremstillet af latex eller silikone, som hyppigst placeres gennem urinrøret for at dræne blæren for urin.

*Flag og rød løber var på plads, da regentparret ankom med kongeskibet til Aabenraa den 10. juli. Hans-Werner Petersen (t.v.) var sammen med sin kollega Erik Dall fra Entreprenørgården og maritim chef ved Aabenraa Havn Paul B. Lauridsen med til at sørge for at kongeskibet blev modtaget med manér. Foto: Aabenraa Kommune*

# Hans-Werner var med til at gøre dagen festlig, da kongeskibet kom til Aabenraa

**Hans-Werner Petersen og to af hans kolleger fra Entreprenørgården var med til at gøre den 10. juli til en festdag, da regentparret ankom med kongeskibet til Aabenraa Havn på vej på sommerophold på Gråsten Slot.**

*Af: Dorthe Lindahl*

Arbejdsdagen startede som vanligt kl. halv syv den 10. juli for specialarbejder Hans-Werner Petersen og hans to kolleger fra Entreprenørgården. Arbejdsopgaven var til gengæld ganske særlig denne dag: Nemlig at klæde Sønderjyllandskajen ved Aabenraa Havn og indfaldsveje til Aabenraa i festtøjet, så byen kunne tage imod regentparret og Kongeskibet Dannebrog på bedste vis.

– Vi var startet på forberedelserne et par dage før og havde fundet flag, flagstænger og rosetter frem fra Entreprenørgårdens lager, fortæller Hans-Werner Petersen.

Hans opgave var at hejse dannebrogsflag i flagstængerne i de store betonrosetter, der hver vejer ca. 400 kilo. Rosetterne skulle placeres både på havnen og ved indfaldsvejene til Aabenraa. Det var også Hans-Werner Petersen og hans kolleger, der havde ansvar for at rulle den røde løber ud for regentparret på kajen.

– På grund af blæsevejret måtte vi sømme løberen fast til betonen, før kongeskibet lagde til, så vi var sikre på, at den blev liggende, hvor den skulle, forklarer Hans-Werner Petersen.

Skulle det gå helt efter bogen, skulle løberen egentlig først rulles ud, når kongeskibet har lagt til, så den røde løber bliver placeret, hvor skibet ligger og ikke omvendt.

**Alt klappede**

Mens regentparret gik i land og hilste på den officielle modtagelseskomité og de mange borgere, der var mødt op for at tage imod, stod Hans-Werner Petersen lige i nærheden af skibet for at holde øje med, om alt klappede, som det skulle. Og det gjorde det.

Det var femte gang Hans-Werner Petersen var med til at tage imod kongeskibet. Han har været ansat på Entreprenørgården siden 1994 først i Løjt og siden 2000 i Aabenraa.

Da regentparret havde sat sig i bilen for at køre mod Gråsten, og publikum, journalister og fotografer havde forladt Sønderjyllandskajen, tog Hans-Werner Petersen og hans kolleger fat på oprydningsarbejdet: Flagene skulle ned og løberen lægges til tørre oven på en regnbyge eller to.

– Jeg synes, det er festligt og en god oplevelse hver gang kongeskibet kommer til Aabenraa. Kongehuset er en god reklame for Danmark, synes jeg.

Når Hans-Werner Petersen ikke er med til at modtage kongeskibet, reparerer han blandt andet rendestensbrønde, vedligeholder og udskifter rør i kloakker og vedligeholder striber på vejene. Han sørger også for skilte over hele kommunen og er afløser på den lille fejemaskine, der holder gågaden og den indre by i Aabenraa rene.

– Jeg er rigtig glad for de mange afvekslende opgaver. Ikke to dage er ens, og det passer mig godt, siger han.

Om vinteren er Hans-Werner Petersen vintervagt, og når han kaldes ud, kører han af sted kl. 2 om natten for at tjekke, om der er veje, der skal saltes eller ryddes for sne.

## »Mit Aabenraa« som app til smartphones

Hvad skal jeg have med på Borgerservicecentret, når jeg skal have nyt pas? Hvor finder jeg den børnehave, der passer bedst til mit barn? På hvilken badestrand er der færrest sten? Og hvad sker der i det lokale kulturliv i morgen aften?

Det er bare et par af de mange spørgsmål, man kan få svar på, hvis man downloader Aabenraa Kommunes nye app »Mit Aabenraa«.

Applikationen er udviklet til Android-telefoner, iPhones og iPads og kan hentes gratis i App Store og på Google Play for eksempel ved at scanne QR-koden her.

## Savner din arbejdsplads malerier på væggene?

Er væggene på din arbejdsplads kedelige og trænger til lidt kulør? Så kan de måske peppes op med malerier kreeret af brugere af kommunens væresteder.

Inspireret af en artikel i Aabne linjer nr. 18 i juni, hvor Bylderup Skole fik registreret deres kunstværker, opfordrer centerleder Henning Iversen fra Socialpsykiatrien Aabenraa Kommunes arbejdspladser til at kontakte Socialpsykiatrien, hvis de har lyst til nogle malerier på væggene. Værestederne har et »malerhold«, som hvert efterår starter op med nye produktioner. Henning Iversen kan kontaktes på e-mail hiv@aabenraa.dk.



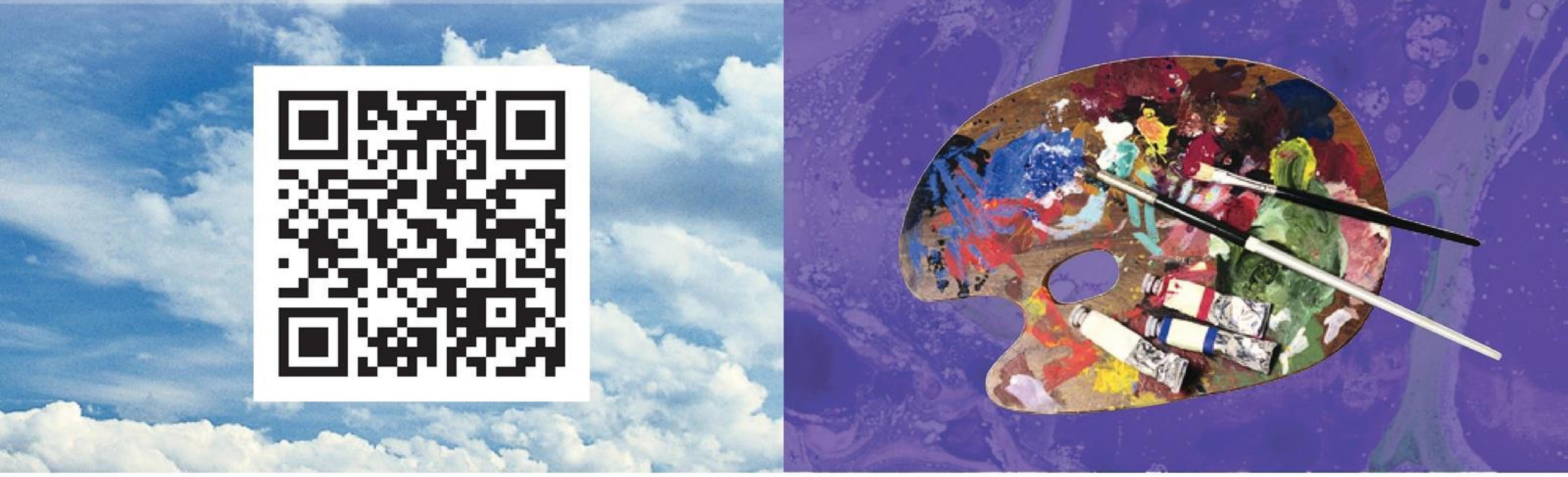

# Jubilæum

Jubilæum oktober til december 2012

### 25 års jubilæer

**Bente Hansen Clemmesen**
Gruppeleder, Plejecenter Midtpunkt
01.11.1987

**Conny Petersen**
Dagplejer, Dagplejen
01.11.1987

**Dorte Marianne Justesen**
Afdelingsleder, Botilbud Skovbo
03.11.1987

**Inga Lyck**
Teknisk servicemedarbejder,
Bylderup Skole
09.11.1987

**Bent Johnsen**
Afdelingschef, Vej & Park
15.11.1987

**Ann-Mari Irén Stegger**
Sygehjælper, Plejecenter Møllemærsk
01.12.1987

**Lone Moisen Hansen**
Sygehjælper, Hjemmeplejen Nord,
Forglemmigej
08.12.1987

**Dorte Schmidt**
Sygeplejerske, Sygepleje Felsted
15.12.1987

*Hvis du ikke ønsker, at dit jubilæum bliver nævnt i personalebladet, så kontakt Sekretariat & Udvikling på e-mail: kommunikation@aabenraa.dk*

Gæt navnet på en arbejdsplads i Aabenraa Kommune og vind en præmie. Du finder navnet på arbejdspladsen ved at løse rebussen herunder. Vi trækker lod om to flasker rødvin blandt de rigtige løsninger. Send din løsning til Sekretariat & Udvikling på e-mail: kommunikation@aabenraa.dk senest den 16. november 2012.

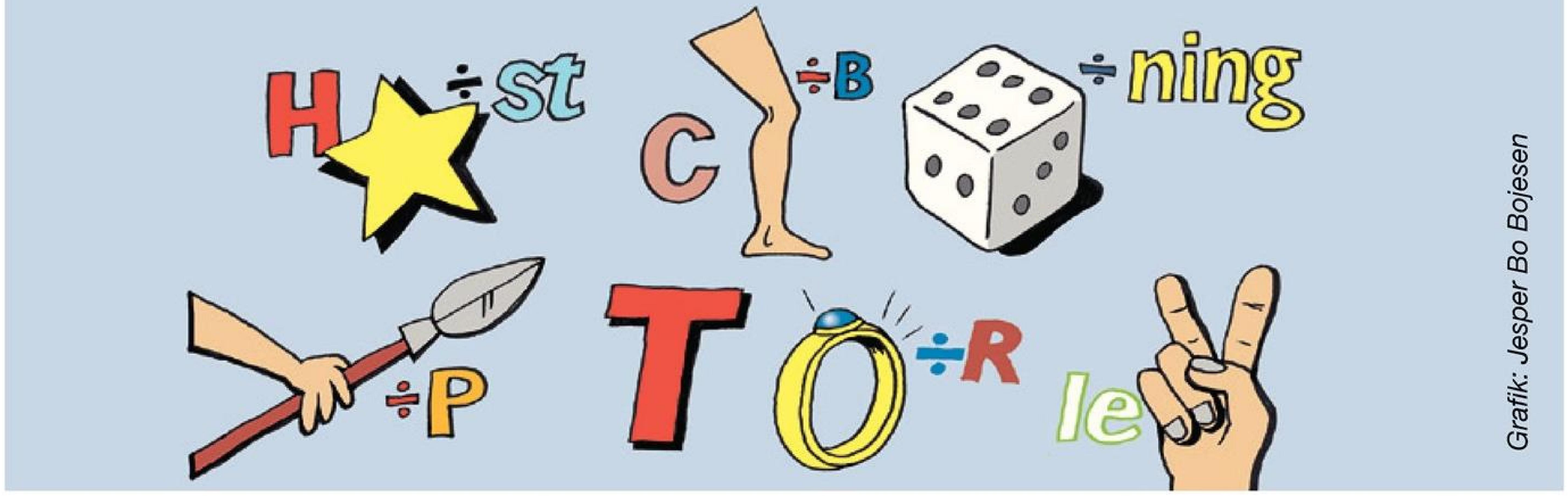


Grafik: Jesper Bo Bojesen

Her er lidt ekstra hjælp til at gætte navnet på arbejdspladsen: Vi bor i en by i nummer 130 på en vej. I vores navn indgår både en kropsdel og et verdenshjørne.

## Vinder af rebuskonkurrence i Aabne linjer nr. 18

Redaktionen modtog 32 svar i rebuskonkurrencen i Aabne linjer nr. 18. Vi har trukket lod blandt svarene, og vinderen af to flasker rødvin blev Marianne Schøler Nielsen, der er systemadministrator i Sundhed & Omsorg. Løsningen var Nygadehuset.

# Få endnu mere ud af sundhedsordningen

## Træn fitness hele oktober gratis

En stribe træningscentrene i sundhedsordningen tilbyder ansatte i Aabenraa Kommune gratis træning i hele oktober. Tilbuddet forudsætter, at du tilmelder dig en fast ordning i centret for 150 kr. om måneden med betaling via Betalingsservice.

Tilbuddet gælder i træningscentrene i Padborg, Kruså, Tinglev, Rødekro, Aabenraa, Sønderborg og Augustenborg.

Læs mere om sundhedsordningens træningstilbud på Medarbejderportalen under menuen Arbejdsmiljø.

## Trivselsundersøgelse 2012

Det er tid til atter at tage temperaturen på trivslen blandt Aabenraa Kommunes ansatte. Udover trivsel har dette års undersøgelse også fokus på social kapital.

Trivselsundersøgelse 2012 finder sted fra den 18. september til den 2. oktober. Du modtager mere information om undersøgelsen, og hvordan du deltager via din nærmeste leder.

*Anja Koch er brandmand, fordi det fascinerer hende, at hun kan hjælpe folk og gøre en forskel. Foto: Karin Riggelsen*

# At være brandmand er en livsstil

**Anja Koch er tit med, når Aabenraa Frivillige Brandværn rykker ud. Hun er ansat som sygeplejerske på Rødekro Ældrecenter, men i fritiden slukker hun brande, redder folk ud af forulykkede biler og håndterer forureninger.**

*Af: Rie Nielsen*

Der må højst gå fem minutter, fra 27-årige Anja Koch får alarmen, til hun sidder i sit brandmandsudstyr på bagsædet i autosprøjten, og bilen kører ud fra garagen på Aabenraa Brandstation. Og Anja Koch er tit en af de frivillige brandmænd, der når frem i tide til at være med, når der rykkes ud til brand, trafikuheld eller miljøuheld.

– Jeg bor tæt på brandstationen, så jeg når tit først herover. Og når jeg er andre steder, for eksempel i Fakta eller ude at løbe en tur, er det bare med at vende om og komme af sted. For nylig var jeg ved at koge marmelade, og så skulle jeg jo først slukke komfuret og tage gryden af. Men jeg nåede det, fortæller Anja Koch med et smil.

Hun har været frivillig brandmand, siden hun var 18 år. Interessen er medfødt. Hendes morfar var depotmester på den gamle brandstation i Aabenraa, og om sommeren boede Anja dér med sin mor Sanne, der er beredskabsassistent på Aabenraa Brand & Redning, og sin far Jeppe, som også er frivillig brandmand.

Anja Koch er i dag formand for Aabenraa Ungdomsbrandværn, som er for 10-17-årige. Det eksisterede dog ikke, da Anja var barn, så hun måtte vente med brandmandsaktiviteterne, til hun blev 18 år og kunne tage uddannelsen.

– Det, der fascinerer mig, er at hjælpe folk og at kunne gøre en forskel, påpeger Anja Koch.

**Adrenalin i blodet**

Hun erkender, at der også er en vis spænding i det.

– Ja, adrenalinen pumper ind imellem, når vi rykker ud. Vi vil jo gerne gøre vores arbejde så godt som muligt og så hurtigt som muligt for at mindske skaderne. Så det kan gå rigtig stærkt, forklarer hun.

Som brandmand er Anja Koch også røgdykker og går ind i brændende og røgfyldte bygninger med 12 kg tungt udstyr på ryggen.

– Hvis vi ved, der er mennesker eller dyr derinde, gør vi alt, hvad vi kan for at finde dem så hurtigt som muligt, så vi kan få dem ud. Men nogle gange er vi også ude for indebrændinger. Det har jeg været med til to gange på et halvt år.

Det siger næsten sig selv, at en brandmand kommer ud for den slags tragiske hændelser.

– Når det sker, snakker vi om det. Det er vi supergode til. Jeg har tit været med til grimme ulykker for eksempel trafikuheld, hvor en person er død. Så snakker vi om det, når vi kommer hjem. Og måske samles vi igen senere og snakker igen. Og dagen efter. Og igen og igen. Vi kan også godt snakke om noget, der skete for flere år siden. Og hvis vi synes, det er helt slemt, kan vi få psykologhjælp.

– Men jeg har det nu ikke sådan, at jeg ikke kan sove om aftenen, fordi jeg ser grimme billeder for mig, slår Anja Koch fast.

**JA – kvinder er gode brandmænd**

Hun er den eneste kvindelige brandmand i Aabenraa Frivillige Brandværn. Og på spørgsmålet, om kvinder nu også er lige så gode brandmænd som mænd, svarer hun JA.

– Måske er jeg ikke lige så stærk, men så klarer jeg mig på andre måder. Der er også nogle af mændene, der er små. At være brandmand er et samarbejde, og vi arbejder som et hold, understreger Anja Koch.

Hun så gerne flere kvindelige brandmænd i Aabenraa, og der er da også nogle på vej i ungdomsbrandværnet, der består af fem piger og 21 drenge.

– En af pigerne bliver 18 år nu, og så er hun klar til at gå videre. Men hun skal ind i Hellevad Frivillige Brandværn. Så indtil videre befinder jeg mig i en mandeverden. Og det har jeg det godt med. De har en lidt anden tankegang end piger, men det vænner man sig til, smiler hun og slår fast:

– At være brandmand, det er ikke en fritidsinteresse, det er en livsstil.

## Fakta

Der er 28 brandmænd i Aabenraa Frivillige Brandværn.

Brandværnet har ca. 150-180 udrykninger om året. Det kan både være brande, miljøuheld og trafikulykker.